

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 53/2010-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti K. M., M., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998, za účasti Okresného súdu Michalovce, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998 porušené boli.

2. K. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá uhradiť trovy konania K. M. v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. K., M., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2009 doručená sťažnosť K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998.

Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, ktorej ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 53/2010-13 z 5. februára 2010 vyhovel a sťažovateľovi ustanovil ako právneho zástupcu advokáta JUDr. J. K., M. Právny zástupca sťažovateľa následne po predchádzajúcej výzve ústavného súdu doplnil a upresnil sťažnosť sťažovateľa podaním z 2. marca 2010.

Zo sťažnosti po jej doplnení vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom dedičského konania po svojom otcovi, nebohom J. M... (ďalej len „poručiteľ“). Konanie bolo začaté uznesením okresného súdu z 30. apríla 1998 a je vedené pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998. Sťažovateľ je jeden zo zákonných dedičov poručiteľa a zároveň aj „závetným dedičom“, keďže poručiteľ mu závetom z 5. februára 1997 odkázal dedičstvo. V priebehu označeného konania bola zo strany ďalších zákonných dedičov namietaná platnosť závetu, ako aj „*dedičská spôsobilosť (tvrdenie o úmyselných trestných činoch proti poručiteľovi)*“ sťažovateľa, pričom navyše manželka poručiteľa „*namietala okruh vecí patriacich do dedičstva s tým, že namietala, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom dedičstva nepatria do BSM*“.

Podľa názoru sťažovateľa „*vo veci konajúci súd – OS Michalovce, konajúci priamo sám, alebo prostredníctvom notára ako súdneho komisára zapríčinil priedahy v konaní*“, a to jednak tým, že „*jednotlivé úkony súdu – notára ako súdneho komisára boli nariaďované s odstupom dlhšieho časového obdobia...*“, pričom rozhodnutia okresného súdu vydané v priebehu konania „*boli neefektívne, nakoľko boli 3-krát zrušené odvolacím súdom, 1-krát zmenené*“, a tiež tým, že okresný súd nevyužil svoje právomoci, toleroval pasivitu dediča M. M. a jeho právneho zástupcu, „*z ktorého dôvodu boli pojednávania bez prejednávania veci a bez ďalšieho postupu a vyvodenia zodpovednosti odročované niekoľkokrát*“.

Na tomto základe sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [ďalej len „dohovor“ (sťažnosť bola rozšírená o namietanie porušenia tohto práva podaním právneho zástupcu sťažovateľa z 2. marca 2010, pozn.)], prikáže okresnému súdu v označenom konaní konať bez zbytočných priedahov a prizná mu finančné zadostučinenie v sume 7 000 € a tiež úhradu trov konania v sume 303,31 €.

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal vyjadrenie od predsedu okresného súdu. Predseda okresného súdu reagoval na výzvu prípisom sp. zn. 1 Spr V 21/2010 z 2. februára 2010 doručeným ústavnému súdu 8. februára 2010. V označenom prípise sa okrem iného uvádza:

„... Po návrate z dovolenky notárka JUDr. A. J. dnešného dňa, t. j. 2. 2. 2010 vo veci rozhodla tak, že sa dedičské konanie zastavilo pre nemajetnosť.

Na dnešnom pojednávaní dedičia vyhlásili, že aktíva dedičstva sú sporné. Z toho dôvodu súdna komisárka rozhodla v zmysle ustanovenia § 175k ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, tak že podľa § 175h ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku konanie zastavila.

Podľa vyjadrenia notárky dedičia si môžu uplatniť žalobou na súde určenie, čo z majetku bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí do dedičstva. O tom boli poučení už pred 10 rokmi, konkrétne v roku 1999...“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 53/2010-31 z 18. marca 2010 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril, či chce doplniť svoje vyjadrenie k sťažnosti zaslané ústavnému súdu ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na tieto oznámenia ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu zotrval na svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 8. februára 2010.

II.

Z vyžiadaného súdneho spisu sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998 ústavný súd zistil tento priebeh namietaného súdneho konania:

1. Uznesením okresného súdu D 964/1998 z 30. apríla 1998 začalo dedičské konanie po poručiteľovi; okresný súd týmto uznesením poveril prerokovať dedičstvo notára JUDr. L. L. (ďalej len „notár“).

2. Dňa 13. augusta 1998 sa uskutočnilo pojednávanie u notára za účasti dedičov, pričom potom, ako sťažovateľ uplatnil námietku zaujatosti voči notárovi, bol notár uznesením okresného súdu zo 16. októbra 1998 vylúčený z úkonov súdneho komisára v predmetnej veci.

3. Uznesením okresného súdu zo 16. novembra 1998 bol za súdneho komisára ustanovený notár JUDr. S. N. (ďalej len „notár 1“).

4. Dňa 22. marca 1999 sa pred notárom 1 uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené.

5. Dňa 16. apríla 1999 sa uskutočnilo u notára 1 ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené pre neprítomnosť syna poručiteľa (M. M.) a bývalej manželky poručiteľa (A. M.) na 30. apríl 1999, ktoré bolo z toho istého dôvodu odročené na neurčito.

6. Ďalšie pojednávanie vo veci u notára 1 sa uskutočnilo 16. júna 1999, pričom na základe jeho výsledkov okresný súd uznesením z 10. februára 2000 konanie o dedičstve prerušil a odkázal syna poručiteľa M. M. na podanie žaloby o určení platnosti závetu a manželku poručiteľa A. M. na podanie žaloby o určenie, že dotknuté nehnuteľnosti nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia (v spise je záznam o práceneschopnosti notára 1 od 8. júla 1999 do 31. januára 2000).

7. Na pojednávaní 16. januára 2001 notár 1 zistil, že M. M. a A. M. v určenej lehote žaloby v zmysle uznesenia okresného súdu z 10. februára nepodali; na základe tohto zistenia notár 1 predložil okresnému súdu návrh podľa § 175 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

8. Okresný súd uznesením z 21. marca 2001 určil podľa § 175 ods. 1 OSP všeobecnú cenu majetku patriacu do BSM a zároveň rozhodol, že závet poručiteľa je platný.

9. Po odvolaniach M. M. a A. M. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 15 Co 90/01 z 30. novembra 2001 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Následne sa u notára 1 konali pojednávania 20. júna 2002 a 9. augusta 2002, ktoré boli z dôvodu neprítomnosti dedičov A. M. a M. M. odročené na 13. september 2002, na ktorom bol spísaný súpis aktív a pasív dedičstva a predložený návrh na vyporiadanie dedičstva.

11. Okresný súd o vyporiadaní dedičstva rozhodol uznesením 29. októbra 2002 tak, že určil čistú hodnotu dedičstva v sume 13 500 Sk a dedičstvo priznal sťažovateľovi.

12. Po odvolaní M. M. krajský súd uznesením sp. zn. 12 Cod 46/03 z 25. júla 2003 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (okresný súd predložil spis notárovi 1 na ďalší postup 10. septembra 2003).

13. Ďalšie pojednávania u notára 1 sa uskutočnili 16. marca 2005, 12. apríla 2005 a 21. apríla 2005, pričom všetky boli odročené pre neprítomnosť M. M. s tým, že po ostatnom z nich bolo pojednanie odročené na 3. máj 2005, na ktoré bude dedič M. M. predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty.

14. Pojednanie u notára 1 3. mája 2005 sa uskutočnilo opäť bez prítomnosti dediča M. M.; notár 1 predložil na základe jeho výsledkov okresnému súdu návrh, aby prerušil konanie a odkázal dediča M. M. na podanie žaloby o určenie, že je spôsobilý dedič.

15. Okresný súd uznesením z 25. mája 2005 rozhodol o prerušení konania a odkázal dediča M. M. na podanie žaloby o určenie, že je spôsobilý dedič v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia; proti uzneseniu podal odvolanie dedič M. M. prostredníctvom advokáta JUDr. F. M. (zároveň požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za podanie odvolania; okresný súd žiadosti vyhovel uznesením zo 14. septembra 2005); vec bola predložená krajskému súdu 13. októbra 2005.

16. Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Cod 110/2005 z 21. februára 2006 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (spis bol doručený okresnému súdu 23. marca 2006).

17. Spis bol predložený notárovi 1 na ďalší postup 15. mája 2006. U notára 1 sa uskutočnilo pojednávanie 1. júna 2006, na ktorom dedič M. M. vzniesol námietku dedičskej nespôsobilosti sťažovateľa založenú na tvrdení, že sťažovateľ spáchal úmyselné trestné činy proti poručiteľovi.

18. Pojednávanie u notára 1 konané 4. júla 2006 bolo odročené s tým, že dedičovi M. M. a sťažovateľovi bolo uložené predložiť dôkazy k ich tvrdeniam; ďalšie pojednávanie konané 20. júla 2006 bolo odročené na neurčito pre neprítomnosť dediča M. M.

19. Pojednávanie u notára 1 konané 9. augusta 2006 bolo odročené na 21. september 2006 opätovne pre neprítomnosť dediča M. M. s tým, že bude predvolaný na pojednávanie pod hrozbou poriadkovej pokuty (v dôsledku nesprávneho určenia termínu pojednávania v predvolankách sa sťažovateľ dostavil na pojednávanie 21. augusta 2006 a na pojednávaní 21. septembra 2006 sa nezúčastnil, keďže o ňom nebol vyrozumený).

20. Pojednávanie u notára 1 konané 21. septembra 2006 za účasti právneho zástupcu dediča M. M. bolo odročené pre účely zabezpečenia dokumentácie o priestupkových konaniach vedených proti sťažovateľovi.

21. Pojednávanie u notára 1 konané 10. októbra 2006 bolo prerušené s tým, že notár 1 predloží okresnému súdu návrh (pozri ďalej).

22. Okresný súd uznesením z 13. novembra 2006 konanie o dedičstve prerušil a odkázal sťažovateľa a dediča M. M. na podanie žalôb o určenie ich dedičskej spôsobilosti do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

23. Po odvolaní dediča M. M. bol spis predložený krajskému súdu 22. decembra 2006; krajský súd o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 9 Cod 139/2006 z 28. júna 2007 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu v časti o prerušení konania a vo zvyšnej časti ho zmenil tak, že upresnil povinnosti uložené dedičom; spis bol okresnému súdu vrátený 15. augusta 2007.

24. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 16 C 191/2007 zo 16. mája 2008 zamietol žalobu dediča M. M. o určenie, že sťažovateľ nie je spôsobilý dedič. Spis bol postúpený notárovi 1 na ďalší procesný postup 2. septembra 2008.

25. Dňa 15. októbra 2008 sa u notára 1 konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre neprítomnosť dediča M. M. s tým, že na ďalšie pojednávanie bude predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty; ďalšie pojednávanie u notára 1 konané 14. januára 2009 bolo odročené

na neurčito z dôvodu, že právny zástupca dediča M. M. predloží okresnému súdu návrh na odňatie veci notárovi 1 z dôvodu priet'ahov v konaní (notár 1 predložil spis okresnému súdu 24. apríla 2009 so svojim vyjadrením, podľa ktorého sa vo veci necíti byť zaujatý, ale „*pre dobro celej veci bude najlepšie, keď mi táto dedičská vec bude odobratá*“).

26. Okresný súd uznesením z 27. apríla 2009 poveril prerokovaním dedičstva notárku J. K. (ďalej len „notárka“).

27. Sťažovateľ doručil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sťažnosť na priet'ahy v predmetnom dedičskom konaní a podaním z 10. júla 2009 podal žiadosť o „zmenu notára“.

28. Okresný súd uznesením z 11. septembra 2009 vylúčil na základe návrhu sťažovateľa notárku z prerokúvania veci a 27. októbra 2009 poveril prerokúvaním veci notárku JUDr. A. J. (ďalej len „notárka 1“).

29. Pojednávanie u notárky 1 konané 14. januára 2010 bolo odročené z dôvodu neúčasti dedičov M. M. a A. M.

30. Ostatné pojednávanie u notárky 1 sa uskutočnilo 2. februára 2010 s tým, že konajúca notárka predloží okresnému súdu návrh na zastavenie konania pre nemajetnosť.

31. Okresný súd uznesením z 3. februára 2010 konanie zastavil pre nemajetnosť poručiťa.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 964/1998, Dnot 315/1998.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02,

IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd konštatoval, že v danom prípade ide o konanie o dedičstve po poručiteľovi, pričom dedičské konania tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy súdov prvého stupňa, v rámci ktorej existuje stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov, a preto nemožno namietané konanie považovať za právne zložité. Na základe analýzy predmetného súdneho spisu ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti predmetného konania spočívajúcej v potrebe ustáliť predmet dedičstva vzhľadom na protichodné tvrdenia dedičov. Skutková zložitosť predmetného konania nemôže ale v žiadnom prípade ospravedlniť jeho zjavne neprimeranú dĺžku (takmer 12 rokov).

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľa ako účastníka namietaného dedičského konania a konštatoval, že z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné sťažovateľovi pripísať negatívny podiel na doterajšej dĺžke tohto konania.

3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v predmetnej veci vrátane postupu vo veci konajúcich notárov ako súdnych komisárov. Vychádzal pritom zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej úkony notárov ako súdnych komisárov v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné preťahy, za ktoré nesie zodpovednosť príslušný všeobecný súd (pozri napr. III. ÚS 47/00, IV. ÚS 74/02, II. ÚS 132/05, I. ÚS 39/06). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že zbytočné preťahy v súdnom konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Na základe analýzy predmetného súdneho spisu ústavný súd konštatoval, že v priebehu namietaného konania došlo popri viacerých obdobiach krátkodobej nečinnosti, aj k dlhodobému obdobiu neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, resp. vo veci konajúceho notára; konkrétne išlo o obdobie od 10. marca 2003, keď okresný súd po zrušení jeho predchádzajúceho uznesenia krajským súdom predložil spis notárovi 1 na ďalší postup, ktorý vo veci nariadil pojednávanie až na 16. marec 2005, t. j. k aktívnemu postupu vo veci došlo až po uplynutí viac ako 24 mesiacov.

Podľa názoru ústavného súdu došlo ale v namietanom konaní aj k neefektívnej a nesústrednej činnosti okresného súdu, čo potvrdzuje najmä skutočnosť, že krajský súd ako odvolací súd v priebehu tohto konania z dôvodu procesných a vecných pochybení okresného súdu zrušil dva jeho meritórne rozhodnutia v predmetnej veci (uznesenie z 21. marca 2001 a uznesenie z 29. októbra 2002), ako aj dva jeho procesné rozhodnutia (uznesenie z 10. februára 2000 a uznesenie z 25. mája 2005), pričom vo všetkých prípadoch vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Z obsahu súdneho spisu tiež vyplýva, že na predĺžení namietaného súdneho konania sa výrazným spôsobom podieľala procesná pasivita ďalších účastníkov dedičského konania – najmä dediča M. M., ktorý sa bez ospravedlnenia nezúčastnil väčšiny nariadených pojednávaní vo veci, pričom vo veci konajúci notári v spojení s okresným súdom nevyužili možnosti, ktoré im na zabezpečenie požadovanej súčinnosti jednotlivých účastníkov konania poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na základe svojich zistení rozhodol, že neodôvodnenou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou okresného súdu, resp. ním poverených súdnych komisárov došlo k zbytočným priet'ahom v namietanom súdnom konaní, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

S'ťažovateľ tiež žiadal, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v namietanom konaní v ďalšom období konal bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd po zistení, že v čase rozhodovania o s'ťažnosti okresný súd vo veci už rozhodol uznesením sp. zn. D 964/1998, Dnot 238/2009 z 2. marca 2010, v tejto časti s'ťažnosti s'ťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku

tohto nálezu). Ústavný súd vychádzal pritom zo skutočnosti, že označeným uznesením okresný súd zastavil konanie o dedičstve pre nemajetnosť poručiteľa podľa § 175h ods. 1 OSP, proti ktorému sa nemožno odvolať (§ 175h ods. 3 OSP).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €, s poukazom na skutočnosť, že sa nachádzal v stave právnej neistoty spôsobenej nečinnosťou okresného súdu, ako aj ním poverených súdnych komisárov, pričom on svojim konaním priesťahy v konaní nezapríčinil.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým neprimeranú dĺžku namietaného konania, dôvody, pre ktoré došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom v konaní, ale najmä skutočnosť, že namietané dedičské konanie bolo v konečnom dôsledku zastavené z dôvodu nemajetnosti

poručiť, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 1 000 € s'ťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. J. K. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2009, ktorá bola 721 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2009. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie s'ťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 120,23 €, t. j. spolu v sume 240,46 €, čo spolu s režijným paušalom dvakrát po 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a po zvýšení odmeny o 19 % DPH (právny zástupca s'ťažovateľa je platcom DPH) predstavuje celkovú sumu 303,31 € (body 3 a 4 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010